

9. Volby

Český statistický úřad jako garant sumarizace hlasů ve volbách disponuje bohatými datovými zdroji prakticky ze všech voleb, které se uskutečnily po roce 1989. Z hlediska zapojení mladé generace do voleb se dají v datech ČSÚ sledovat hlavně dvě záležitosti. Tou první jsou kandidáti a později zvolení zastupitelé, jejichž základní data má ČSÚ k dispozici. Druhou záležitostí pak je sledování volebního potenciálu mladé generace, tj. jaký podíl tvoří mladí ze všech zapsaných voličů. Jako ideální se pro zachycení zapojení mladých do voleb jeví v případě Prahy volby do zastupitelstva města a městských částí.

V Praze počet zapsaných voličů poměrně dlouhou dobu klesá. Stejně klesá i počet zapsaných voličů ve věku 18 až 29 let. Při posledních pěti volbách do zastupitelstva hl. m. Prahy se podíl mladých voličů na celkovém počtu zapsaných voličů vždy pohyboval kolem jedné pětiny. Podíl kandidátů ve věku 18 až 29 let na celkovém počtu kandidátů se pohyboval kolem 15 %. Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18 až 29 let byl dosti variabilní, při posledních volbách v roce 2014 dosáhl nejvyšší hodnoty 12,3 %.

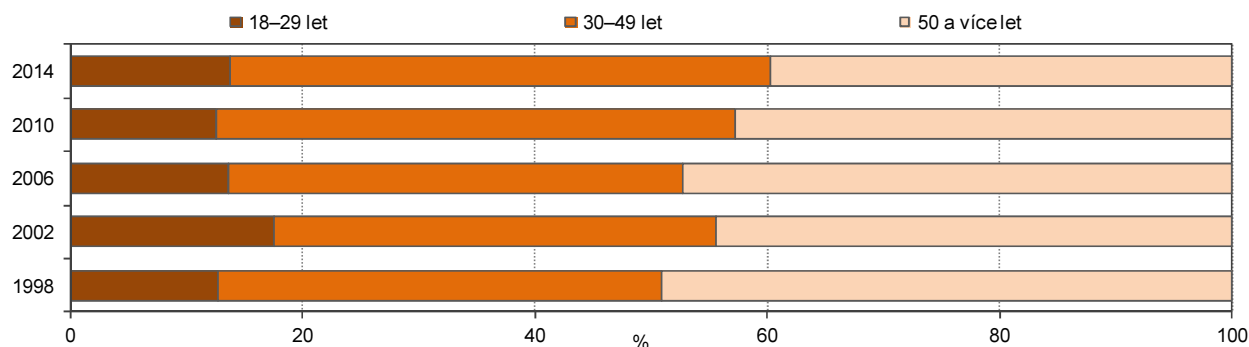
Tab. 9.1 Účast voličů ve volbách do zastupitelstev hl. m. Prahy, volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let, kandidáti a zvolení zastupitelé

	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.		Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	podíl na celkovém počtu zapsaných voličů	celkem	z toho ve věku 18-29 let		celkem	z toho ve věku 18-29 let	
		počet	v %				počet	v %		počet	v %
2014	925 548	348 651	37,7	174 370	18,8	1 847	256	13,9	65	8	12,3
2010	944 866	419 171	44,4	206 117	21,8	1 074	135	12,6	63	5	7,9
2006	971 000	408 336	42,1	208 490	21,5	1 275	193	15,1	70	1	1,4
2002	984 932	346 723	35,2	216 889	22,0	1 023	180	17,6	70	2	2,9
1998	1 010 491	394 844	39,1	234 370	23,2	580	74	12,8	55	3	5,5

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

Rozdělení kandidátů ve volbách do zastupitelstva hl. m. Prahy dle věku prošlo v průběhu několika posledních voleb vývojem, jehož výsledkem je posílení věkové skupiny 30 až 49 let, oslabení skupiny 50 a více let a víceméně stabilizované postavení věkové kategorie 18 až 29 let.

Graf 9.1 Kandidáti ve volbách do zastupitelstva hl. m. Prahy podle věku

Podobná situace, jaká byla při volbách do zastupitelstva hl. m. Prahy, nastala i při volbách do zastupitelstev jednotlivých městských částí. Volby se konaly ve stejnou dobu, takže rozdíly v hodnotách oproti volbám do zastupitelstva hl. m. Prahy jsou minimální.

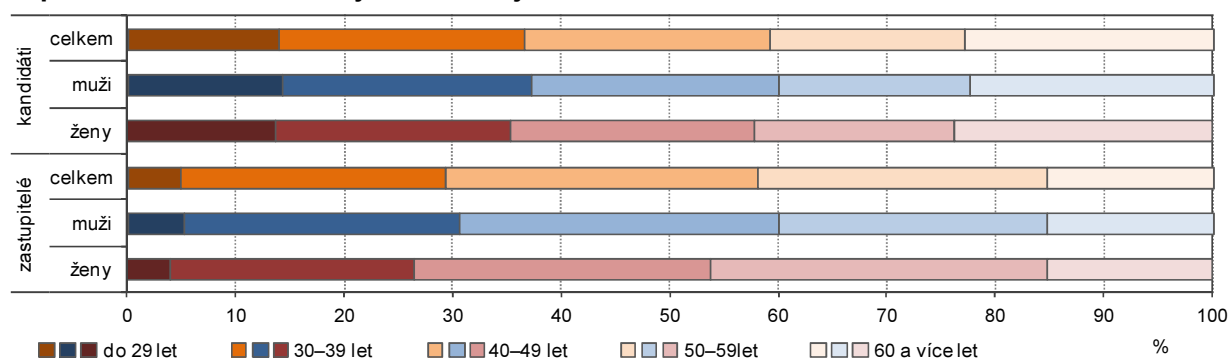
Tab. 9.2 Účast voličů ve volbách do zastupitelstev městských částí a volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let v hl. m. Praze

	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.			Podíl obyvatelstva ve věku 18–29 let na celkovém počtu zapsaných voličů v %		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	z toho ve věku		celkem	z toho ve věku	
		počet	v %		18–24 let	25–29 let		18–24 let	25–29 let
2014	925 548	348 651	37,7	174 370	85 203	89 167	18,8	9,2	9,6
2010	944 866	419 152	44,4	206 117	105 795	100 322	21,8	11,2	10,6
2006	971 000	408 337	42,1	208 490	103 302	105 188	21,5	10,6	10,8

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let s trvalým pobytem v obcích kraje zapsané v seznamech voličů

Při pohledu na podíly kandidátů a zvolených zastupitelů dle jednotlivých věkových skupin zjišťujeme, že největší rozdíl mezi podílem kandidátů a zastupitelů má nejnižší věková skupina do 29 let. Jinými slovy – podíl mladých kandidátů je výrazně vyšší než podíl mladých zvolených zastupitelů.

Graf 9.2 Platní kandidáti a zvolení zastupitelé v hl. m. Praze podle pohlaví a věku ve volbách do zastupitelstev města a městských částí v říjnu 2014

Zajímavým zjištěním je, že zastoupení mladých mezi zvolenými zastupiteli v Praze a jejich městských částech postupem času spíše klesá. Šance na zvolení mají mladí kandidáti také výrazně nižší než starší kolegyně a kolegové. V roce 2014 uspělo v Praze při volbách do zastupitelstev 9,9 % kandidátů. U věkové skupiny 25 až 29 let ale uspělo jen 5,0 % kandidátů a u věkové skupiny 18 až 24 let to bylo jen 1,6 % kandidujících.

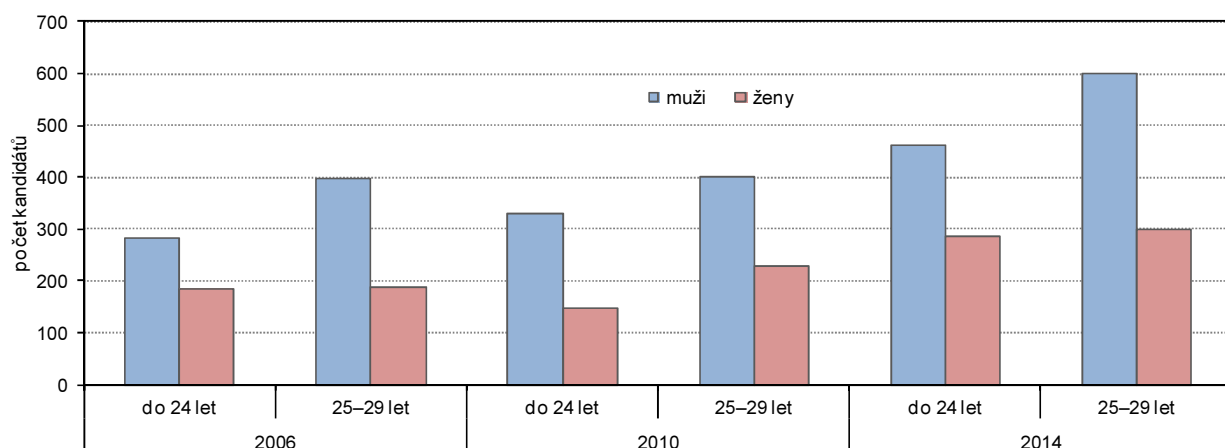
Tab. 9.3 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev města a městských částí v hl. m. Praze

	Platní kandidáti						Zvolení zastupitelé					
	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %
		18–24 let		25–29 let				18–24 let		25–29 let		
		počet	v %	počet	v %			počet	v %	počet	v %	
2014	11 803	748	6,3	900	7,6	35,5	1 171	12	1,0	45	3,8	24,6
2010	11 370	479	4,2	629	5,5	33,9	1 162	11	0,9	61	5,2	33,3
2006	7 799	470	6,0	587	7,5	35,5	1 147	28	2,4	69	6,0	23,7

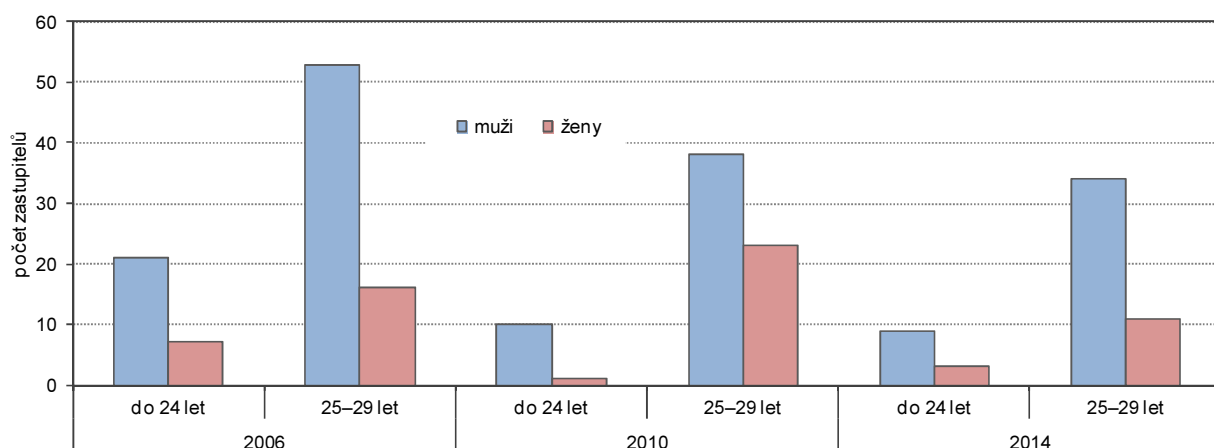
Rozpor mezi stoupajícím počtem mladých kandidátů a klesajícím počtem zvolených mladých zastupitelů znázorňují dva následující grafy 9.3 a 9.4. Z grafů je také patrné, že zastoupení žen mezi zvolenými mladými zastupiteli je přibližně na úrovni jedné třetiny.

Graf 9.3 Kandidáti v hl. m. Praze podle věku a pohlaví ve volbách do zastupitelstev města a městských částí 2006, 2010 a 2014

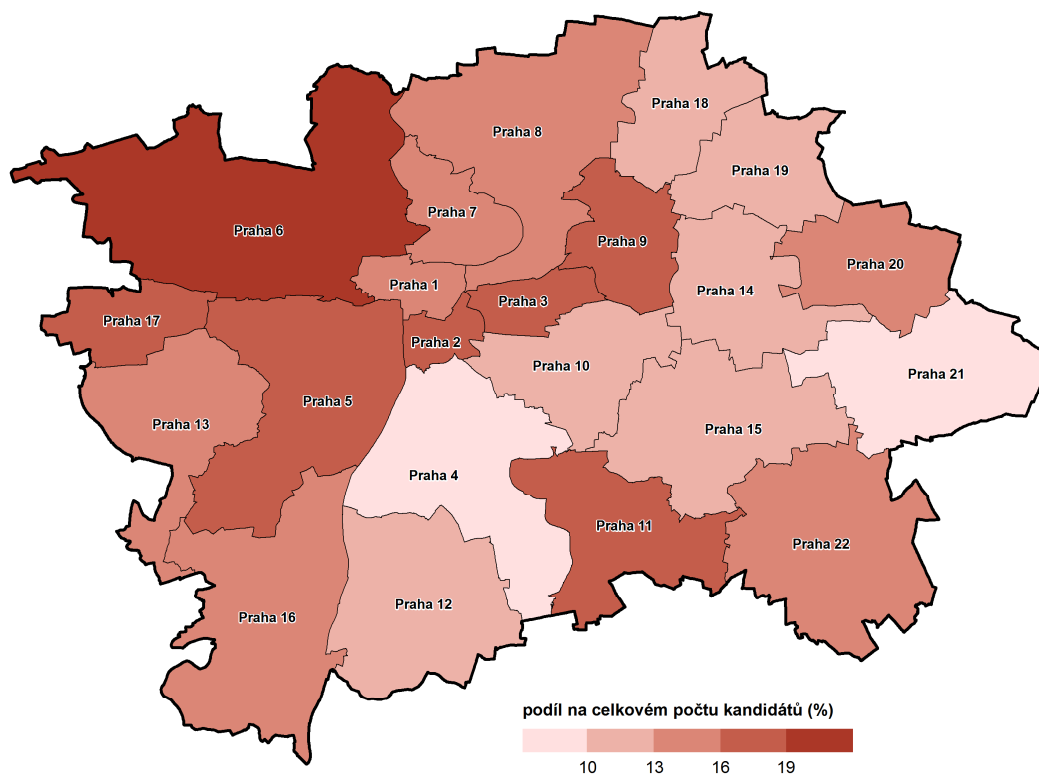

Graf 9.4 Zvolení zastupitelé v hl. m. Praze podle věku a pohlaví do zastupitelstev města a městských částí 2006, 2010 a 2014

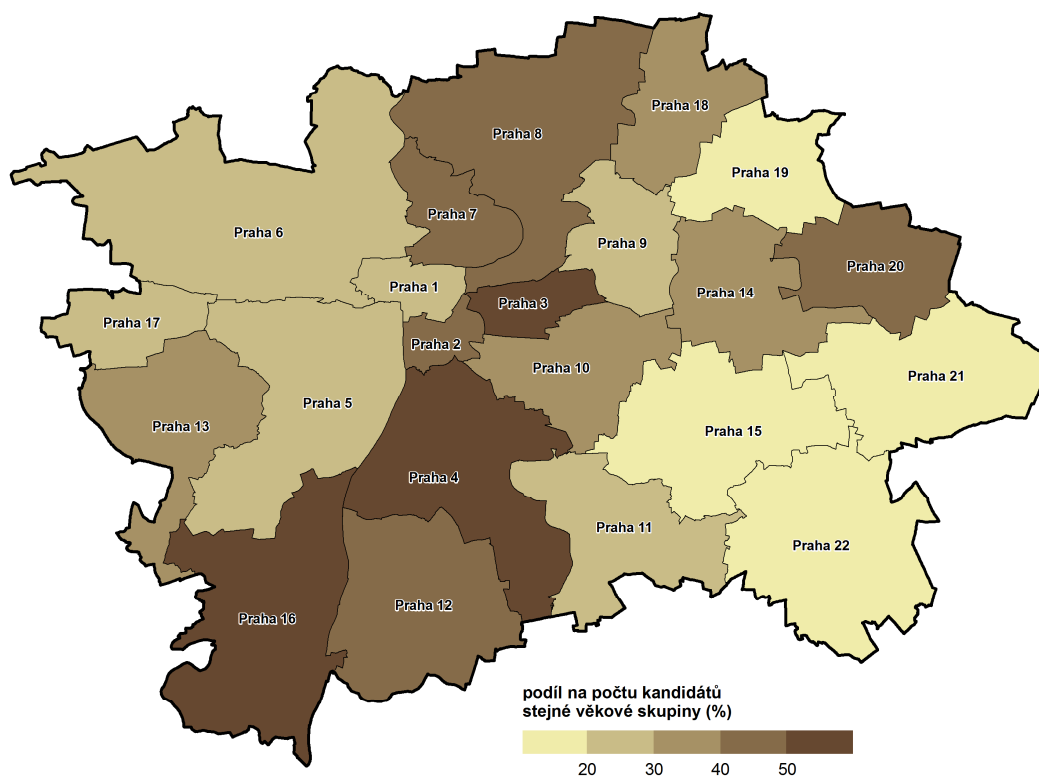
Mezi jednotlivými správními obvody resp. městskými částmi Prahy jsou ve struktuře kandidátů resp. zvolených zastupitelů větší či menší rozdíly. Ty vycházejí z demografické struktury místní populace. Při volbách v roce 2014 se mladí kandidáti objevili nejvíce ve správním obvodu Praha 6. Naopak nejnižší podíl mladých měly správní obvody Praha 4 a Praha 21.

Kandidáti ve věku 18–29 let podle správních obvodů hlavního města Prahy
ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Zdroj: ČSÚ

Kandidáti ve věku 18–29 let s příslušností k politické straně podle správních obvodů
hlavního města Prahy ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

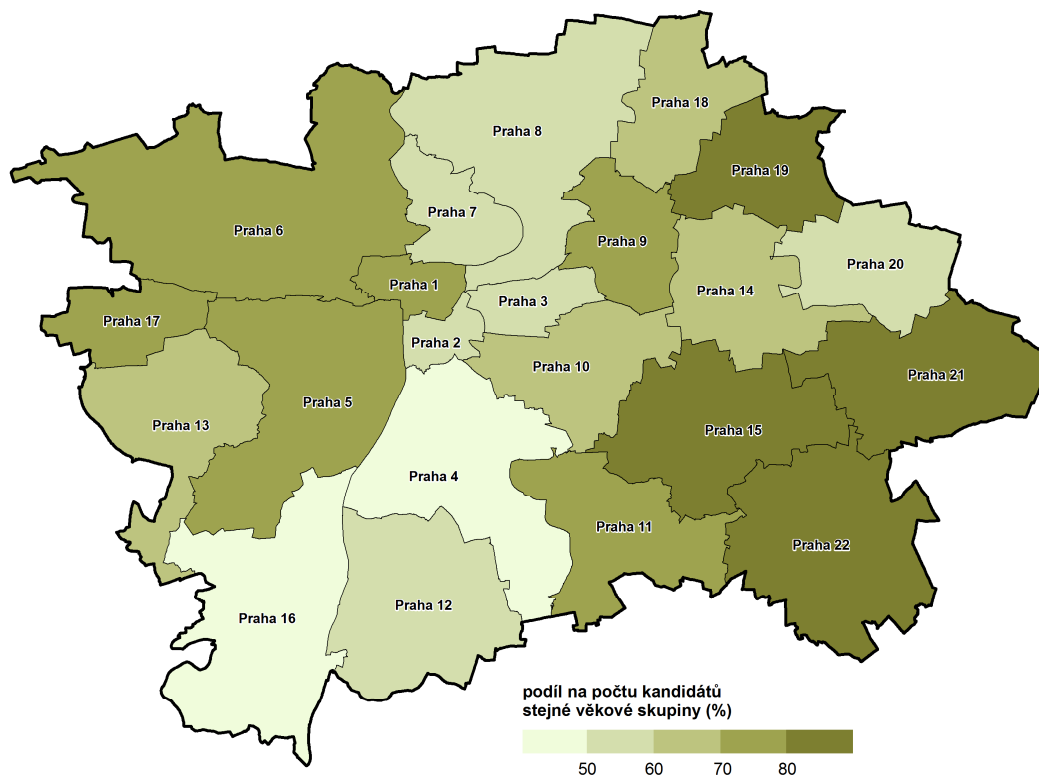
Zdroj: ČSÚ

Další kartogram ze stejných voleb ukazuje, jaký byl podíl osob s příslušností k politické straně mezi mladými kandidáty. Nízký podíl politicky organizovaných mladých kandidátů vidíme především na východním okraji Prahy.

Opakem předchozího kartogramu je následující, který zachycuje podíl kandidátů bez politické příslušnosti mezi mladými kandidáty.

Kandidáti ve věku 18–29 let bez politické příslušnosti podle správních obvodů hlavního města Prahy ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

Zdroj: ČSÚ

Poslední kartogram znázorňuje úspěšnost mladých kandidátů ve volbách tj. podíl zvolených zastupitelů na počtu kandidátů stejné věkové skupiny.

Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle správních obvodů hlavního města Prahy ve volbách do zastupitelstev městských částí v říjnu 2014

